

Engerdal kommune
Engerdalsveien 1794
2440 ENGERDAL

AAMHTESE/SAK
23/1518 - 2

MIJ VUESUEHT./VÅR REF.
23/14533

DIJ VUESIEHT./DERES REF.
2022/482

BIEJJIE/DATO
27.03.2023

Vedrørende høring av planprogram og varsel oppstart av arbeid med revisjon av kommuneplanens arealdel for Engerdal kommune

Vi viser til Deres brev av 16.02.2023.

Sametingets rolle i planlegging

Sametinget har ansvar for å påse at samiske interesser blir vurdert ut ifra et helhetlig perspektiv ved planlegging etter LOV-2008-06-27-71, Lov om planlegging og byggesaksbehandling (Plan- og bygningsloven). Et viktig hensyn som skal ivaretas i planlegging etter loven er å *sikre naturgrunnet for samisk kultur, næringsutvikling og samfunnsliv* (jf. § 3-1.) Denne bestemmelsen utfyller lovens formålsparagraf, og er derfor også av betydning ved tolkning av lovens øvrige bestemmelser.

Sametinget har ansvar for å veilede kommuner, fylkeskommuner og andre i planleggingen etter Plan- og bygningsloven, når den berører saker av betydning for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv. For å kunne ivareta sine lovpålagte oppgaver på en forutsigbar måte ovenfor planmyndighetene, har Sametinget utarbeidet en planveileder «Veileder for sikring av naturgrunnet for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv ved planlegging etter plan og bygningsloven(plandelen)». Planveilederen konkretiserer hensyn som bør og må tas i planleggingen for å sikre naturgrunnet for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv og som er relevant i forbindelse med kommunal planlegging. Planveilederen kan lastes ned fra Sametingets nettsider under følgende adresse: <https://sametinget.no/areal-klima-og-miljo/sametingets-planveileder/>

Medvirkning og plansaksbehandling

Samisk reindrift er til stede i kommunen. Sametinget anser at reindriften må involveres tidlig i arealsaker. Arealvernet for reindriften er avgjørende for fremtiden til den sørsamiske kulturen. Vi viser i den sammenheng til endringen i Sameloven kap. 4, som trådte i kraft 1. juli 2021. Vi viser her til at kommunen har konsultasjonsplikt overfor representanter for berørte samiske interesser (§ 4-4). For mer informasjon om konsultasjoner viser vi til Sameloven. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har i den forbindelse utarbeidet en veileder: «Veileder for kommuner og fylkeskommuner om konsultasjoner med samiske interesser». Sametinget har også noe informasjon om konsultasjoner i sin planveileder.

Sametinget anmoder kommunen om å få fram tradisjonell samisk kunnskap om bruk av områder gjennom planprosessen og å tillegge denne kunnskapen vekt på samme måte som den forskningsbaserte kunnskapen i det videre arbeidet.

Samiske kulturminner

Sametinget ber om at hensynet til samiske kulturminner vektlegges og konkretiseres i kommuneplanleggingen. Sametinget er ansvarlig kulturminnemyndighet for samiske kulturminner og kan bistå kommunen med en orientering om samiske kulturminner i kommunen hvis dette er ønskelig. Dette vil være særlig relevant ved rullering av kommuneplanens arealdel.

Alle samiske kulturminner fra før 1918 er automatisk freda ifølge LOV1978-06-09 nr 50: Lov om kulturminner (Kulturminneloven) § 4 annet ledd. Samiske kulturminner kan for eksempel være bygninger, hustufter, gammetufter, teltboplasser (synlig som et steinsatt ildsted), ulike typer anlegg brukt ved jakt, fangst, fiske, reindrift eller husdyrhold, graver og gravplasser, hellige fjell og offerplasser eller steder det knytter seg sagn eller tradisjoner til. Mange av disse er fortsatt ikke funnet og registrert av kulturminnevernet. Det må understrekes at dette ikke er en uttømmende oversikt, da den samiske kulturen er meget variert og mangfoldig.

Sørsamisk reindrift

Reindriften i de sørsamiske områdene er helt sentral for opprettholdelsen av den sørsamiske kulturen, og vi vil den sammenheng vil vi vise til Plan og bygningsloven § 3-1, punkt c, hvor det fastslås at planer utarbeidet i henhold til loven skal sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv.

Heelsegh/Med hilsen

Andreas Stångberg
juogushoavda / seksjonssjef

Pål Nilsen
seniorråddeaddi/seniorrådgiver

*Tjaatsege lea elektrovneles jááhkesjamme j'ih seedtesávva vuelietjaalegaph/
Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.*

Åejviedåastoje / Hovedmottaker:

Engerdal kommune

Engerdalsveien 1794

2440

ENGERDAL